

SELECTIEDOCUMENT

van het bestuur van de Stichting Nederlands Literair
Productie- en Vertalingenfonds (NLPVF)

op het beleidsterrein Letteren
over de periode 1990 -

inzake de *neerslag* van het handelen van:

Stichting Nederlands Literair Productie-
en Vertalingenfonds
27/12/1990 -

Versie Staatscourant (2009, 106)

IB&B InformatieBeheer&Bewerking
Ben van Loo

1. LIJST VAN AFKORTINGEN

<u>Afkorting:</u>	<u>Volledige omschrijving:</u>
AB	ArchiefBesluit
AW	ArchiefWet
SD	BasisSelectieDocument
<i>SD</i>	<i>Selectiedocument</i>
CvM	Comité van Ministers
FvdL	Fonds voor de Letteren
KNUB	Koninklijke Nederlandse Uitgeversbond
LM	Letterkundig Museum
MLB	Media, Letteren en Bibliotheken
MNL	Maatschappij der Nederlandse Letterkunde
NA	Nationaal Archief
NLPVF	Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds
NTU	Nederlandse Taalunie
<i>OCW</i>	<i>Onderwijs, Cultuur & Wetenschap</i>
OK&W	Onderwijs, Kunsten & Wetenschappen
PIVOT	Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn
RIO	Rapport Institutioneel Onderzoek
RvC	Raad voor Cultuur
SFB	Stichting Frankfurter Buchmesse
SLV	Steunpunt Literair Vertalen
SNLK	Stichting Nederlandse Literaire Klassieken
Stb.	Staatsblad
VFvdL	Vlaams Fonds voor de Letteren
VvL	Vereniging van Letterkundigen
WVC	Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur
Zbo	Zelfstandig bestuursorgaan

2. VERANTWOORDING

2.1 Relatie met het beleidsterrein Media, Letteren en Bibliotheken (MLB)

In het kader van PIVOT zijn in het RIO nr. 160 d.d. 1995 “Vrijheid van meningsuiting, gereguleerd gegarandeerd”, een institutioneel onderzoek naar het handelen van overheidsorganen op het beleidsterrein “Media, Letteren en Bibliotheken”, 1945-1999”, alle handelingen beschreven van het beleidsterrein Letteren met als voornaamste actor de minister van Cultuur. Ook de geschiedenis van het Letterenbeleid en de handelingen m.b.t. de literatuur zijn hierin beschreven. Verder is hierin de context beschreven waarbinnen de handelingen werden vastgesteld en uitgevoerd.

Aansluitend zijn in het SD “MLB” de handelingen gewaardeerd aan de hand van de PIVOT-selectiecriteria en is een verantwoording gegeven van de selectiedoelstelling.

Dit SD bevat uitsluitend één Selectielijst die ter vaststelling wordt ingediend. De Selectielijst van de actor Stichting voor Vertalingen, die in het RIO nr. 160, summier genoemd wordt maar waarvoor geen vaststelling wordt aangevraagd, is niet opgenomen in dit SD.

N.B.: Van deze **private** stichting zijn geen handelingen opgenomen omdat:

- dit archief gevormd is onder het regiem van de Archiefwet 1962. Onder deze

wet werden private instellingen niet aangemerkt als overheidsorgaan en vielen dus niet onder de Archiefwet. Sinds de invoering van de Archiefwet 1995 vallen private instellingen ook onder de Archiefwet voor zover zij openbare taken uitvoeren.

- het archief reeds is overgedragen aan het Letterkundig Museum te Den Haag.

De rol van de Stichting voor Vertalingen op het beleidsterrein Letteren is wel beschreven om de context aan te geven waarbinnen het letterenbeleid zich heeft ontwikkeld. Op grond van het acquisitieprofiel van het Nationaal Archief wordt bepaald of dit archief t.z.t. voor overbrenging in aanmerking komt.

In dit BSD komen verder de Stichting Vertalershuis en de Stichting Frankfurter Buchmesse ter sprake. Van beide stichtingen zijn de taken na liquidatie overgegaan op de Stichting NLVPF. Aangezien deze stichtingen beleidsmatig en organisatorisch nauw verweven waren met de Stichting NLPVF worden deze in dit BSD als taakvoorgangers beschouwd, wiens archieven onder het zorgdragerschap van de Stichting NLPVF vallen en op basis van dit BSD geselecteerd kunnen worden.

2.2 Onderzoek, beschrijving en waardering

Aanvullend op het RIO nr. 160 is nieuw institutioneel onderzoek verricht dat samen met het oorspronkelijk onderzoek in dit SD is opgenomen. Het aanvullend institutioneel onderzoek heeft nieuwe handelingen opgeleverd die in dit SD zijn opgenomen.

In dit SD wordt de neerslag van de handelingen gewaardeerd, op basis waarvan de daadwerkelijke selectie van archiefbescheiden kan worden uitgevoerd. Onder deze archiefbescheiden worden zowel de papieren als de digitale bescheiden verstaan. Gedigitaliseerde bestanden vallen namelijk ook onder de AW 1995.

Tevens kan dit SD desgewenst betrokken worden bij de inrichting of herinrichting van de documentaire informatievoorziening. Voordeel hiervan is dat vernietiging en overbrenging van informatie dan direct gekoppeld is aan de informatiehuishouding.

2.3 Doel, functies en werking SD

Dit document is een selectielijst in de zin van art.1 5 van de AW 1995 (Stb. nr. 277).

Dit SD heeft tot doel een grondslag te bieden voor het vernietigen dan wel het ter blijvende bewaring overbrengen van de neerslag van de handelingen van de zorgdrager, i.c. het bestuur. Dit SD bestaat enkel uit de actor NLPVF. De handelingen van de actor Stichting voor Vertalingen zijn, zoals eerder gemeld, niet in dit SD opgenomen.

Het SD heeft de volgende functies

- De selectielijst biedt de grondslag voor de vernietiging en overbrenging van archiefbescheiden waarvoor het bestuur als zorgdrager verantwoordelijk is o.g.v. de AW 1995, art. 5 1^e lid.
- Voor de zorgdrager is het SD bovendien van belang voor de bedrijfsvoering en als mogelijke basis voor de archiefordening op basis van de bedrijfsprocessen.
- Voor de zorgdrager dient het SD verder als verantwoording tegenover recht- en bewijszoekenden. Deze hebben namelijk de mogelijkheid om, tijdens de ter inzage legging, invloed uit te oefenen op het bewaar- en vernietigingsbeleid o.g.v. het AB 1995, art. 2 1^e lid onder d (Stb.1995, nr. 276).
- Voor de minister, belast met het cultuurbeleid (vertegenwoordigd door de Rijksarchivaris) is het SD de verantwoording inzake het bewaar- en vernietigingsbeleid vanuit cultureel-historisch belang

o.g.v. het AB 1995, art. 2, 1^e lid onder c.

- Voor het NA is het SD, tezamen met het aanvullend institutioneel onderzoek, het uitgangspunt voor de Institutionele Toegangen.

2.4 Definitie en afbakening beleidsterrein

De taak van de zorgdrager op het terrein van de letteren en het Letterenbeleid is het ontwikkelen, regelgeven en uitvoeren van beleid. Dit alles binnen de kaders die de minister van OCW aangeeft in de Wet op het Specifiek Cultuurbeleid (Stb. 1993, nr. 193) en de Cultuurnota die steeds voor een periode van vier jaar wordt vastgesteld. In de Cultuurnota legt de minister het beleid en de financiering op hoofdlijnen vast. Aan de hand van deze Cultuurnota moet het bestuur een beleidsplan indienen en op basis van dit plan wordt vervolgens subsidie toegekend. Binnen deze subsidiekaders heeft het NLPVF op grond van art. 2 van de statuten als doel en tot taak:

- het bevorderen van de productie van kwalitatief hoogstaande, oorspronkelijk Nederlands- en Friestalige literaire werken met inbegrip van kinder- en jeugdliteratuur.
- het bevorderen van de vertaling van kwalitatief hoogstaande, oorspronkelijk Nederlands- en Friestalige werken met inbegrip van kinder- en jeugdliteratuur, in andere talen dan het Nederlands en het Fries.
- het bevorderen van de vertaling in het Nederlands en het Fries van literaire werken uit moeilijk toegankelijke talen, indien dit voor de verscheidenheid van het literaire aanbod in Nederland van bijzonder belang wordt geacht.

2.5 Taakgebied beleidsterrein

Het Letterenbeleid is een onderdeel van het bredere beleidsterrein “Media, Letteren en Bibliotheken”. Voor de uitvoerige beschrijving van de relatie tussen deze twee terreinen wordt verwezen naar het RIO nr. 160. Verder wordt verwezen naar rubriek 3 van dit SD.

3. INLEIDING

3.1 Geschiedenis wetgeving en letterenbeleid.

De eerste overheidsbemoeienis met de letteren begon in 1905. De in dat jaar opgerichte Vereniging van Letterkundigen (VvL) richtte een ondersteuningsfonds op met als doel het verlenen van bijstand aan letterkundigen die in financiële nood verkeerden. Een deel van dit fonds werd gefinancierd door het Ministerie van OK&W.

Met de invoering van de Auteurswet 1912 zou de onderhandelingspositie van auteurs ten opzichte van uitgevers verbeterd moeten worden. Deze had echter door de sterke marktpositie van de uitgevers en de geringe organisatiegraad van auteurs uiteindelijk geen effect.

In 1919 werd op initiatief van de 2^e Kamer, een post van hfl. 5000,-- opgenomen in de begroting van het ministerie van OK&W voor steun aan behoeftige letterkundigen, de zogenoemde “eregelden”.

Ook het in 1919 opgerichte Willem Kloosfonds ontving een overheidsbijdrage met als doel de bevordering van de Nederlandse Letterkunde door het verlenen van financiële steun aan Nederlandse letterkundigen of aan instellingen en ondernemingen die een bijdrage leverden aan de Nederlandse Letterkunde of aan haar beoefenaars.

In 1920 werd door de VvL een aparte Commissie van Advies ingesteld voor het toekennen van subsidies aan letterkundigen. Dit werd eerder gedaan door de Commissarissen van de VvL.

In 1935 werd de Stichting Voorzieningsfonds voor Kunstenaars opgericht met als doel het verlenen van ondersteuning aan letterkundigen in een tijdelijke noodsituatie. Ook dit fonds ontving hiervoor middelen van de overheid.

Tot en met 1945 was het letterenbeleid voornamelijk een individueel en sociaal gericht beleid. Het beperkte zich vooral tot het uitkeren van eregelden aan schrijvers die hun talenten bewezen hadden, maar van wie de inkomsten niet toereikend waren om in hun levensonderhoud te voorzien.

Vanaf 1946 werden posten in de Rijksbegroting opgenomen voor onder andere incidentele opdrachten, stipendia, de Prijs der Nederlandse Letteren en de P.C. Hooftprijs. Deze stipendia/eregelden werden vastgelegd in een Regeling Eregelden.

In 1951 werd op initiatief van de Belgische regering, de eerste Algemene Conferentie der Nederlandse Letteren gehouden, een voorloper van de Nederlandse Taalunie. Het doel was te komen tot een platform voor onderlinge samenwerking ter bevordering van de Nederlandse letterkunde.

In de periode 1955-1965 werden in de OK&W-begroting posten opgenomen voor de structurele subsidiëring van literaire boekuitgaven en tijdschriften. Hiermee werd de basis gelegd voor een nationaal letterenbeleid. Met name de subsidiëring van de in 1954 opgerichte Stichting ter Bevordering van de Vertaling van Nederlands Letterkundig Werk, kortweg aangeduid als Stichting voor Vertalingen, heeft bijgedragen tot een samenhangend letterenbeleid. De ontwikkeling van de Stichting voor Vertalingen en de opheffing ervan in 1990 staat beschreven in paragraaf 4.2.1.

Via de in 1988 verschenen Nota Letterenbeleid en de daarop aansluitende Letterenbrief van 9 mei 1990 werd beleid voorbereid en vastgesteld ter verbetering van het literaire klimaat. Dit leidde, bij Besluit van 4 september 1991, tot de oprichting van de Stichting Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds, hierna te noemen het NLPVF, de opvolger van de Stichting voor Vertalingen. De Fondsenwet Scheppende Kunsten van 1981 werd vervangen door de Wet Specifiek Cultuurbeleid van 11 maart 1993. In artikel 12 van deze wet is de bepaling opgenomen dat het NLPVF geldt als Fonds, opgericht op grond van de machtiging van artikel 9 van deze wet.

De invoering van het “Fondsenmodel” heeft de volgende effecten gehad:

- de uitvoering van het beleid vindt sneller en slagvaardiger plaats.
- organisaties van belanghebbenden worden bij de uitvoering betrokken en krijgen daarin een eigen verantwoordelijkheid.
- de overheid stuurt op afstand en wordt ontlast van de eindverantwoordelijkheid voor beslissingen die in feite van literaire aard zijn.

3.2 Het NLPVF en voorganger.

3.2.1 Stichting ter bevordering van de vertaling van Nederlands letterkundig werk (Stichting voor Vertalingen)

Oprichting en ontwikkeling

De Stichting voor Vertalingen werd op 18 november 1954 opgericht door de VvL, de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde (MNL), de Nederlandse Uitgeversbond (NUB) en het PEN-centrum. Deze laatste is de Nederlandse tak van de internationale ideële schrijversorganisatie waarbij PEN staat voor Poets, playwrights, Essayists, editors and Novelists.

In de periode 1954-1959 was de stichting een zuiver Nederlandse aangelegenheid. In 1960 werd het een Nederlands-Vlaamse stichting waarbij het bestuur werd uitgebreid met vier Vlaamse leden afkomstig van de Vereniging van Vlaamse Letterkundigen, de Koninklijke Vlaamse Academie voor

Taal- en Letterkunde, het Pen-centrum voor Vlaanderen en de Vereniging ter Bevordering van het Vlaamse Boekwezen. De stichting was zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van (een deel van) het letterenbeleid namens de Nederlandse en Belgische overheid. Ze legde jaarlijks verantwoording van haar beleid af aan de Belgische en Nederlandse ministers van Cultuur.

Doelstelling en activiteiten

Artikel 2 van de statuten van 1954 omschreef de doelstelling als volgt: “het bevorderen van de kennis van de Nederlandse Letterkunde buiten het Nederlandse taalgebied”.

De statuten bevatten verder nog de volgende bepaling: “waar in deze statuten wordt gesproken over “Nederlandse” wordt hieronder tevens begrepen “Vlaamse”.

Om deze doelstelling te bereiken werden hiertoe de volgende activiteiten ontplooit:

- het leggen van contacten tussen Nederlandse en buitenlandse letterkundigen en uitgevers.
- het meer bekendheid geven aan Nederlands letterkundig werk in het buitenland.
- het doen vervaardigen van proefvertalingen en/of samenvattingen van Nederlands letterkundig werk.
- het aanwenden van alle andere door het bestuur nuttig geachte middelen ter bevordering van het letterkundig klimaat.

Kerntaak was het vertalen van Nederlandse literatuur met de opzet deze vertalingen aan te bieden aan buitenlandse uitgevers. Hierdoor zouden buitenlandse markten ontsloten en het afzetgebied vergroot kunnen worden. Hiertoe werd ook 4x per jaar het bulletin “Writing in Holland and Flanders” uitgegeven, waarin Nederlandse auteurs en hun werk uitgebreid besproken werden.

Verdere taken waren:

- het ondersteunen van vertalers door het verzamelen van documentatiemateriaal.
- het leggen van contacten tussen binnen- en buitenlandse uitgevers, vertalers en adviseurs.
- het toekennen van stipendia aan vertalers die zich, naast hun vertaalwerk, zeer verdienstelijk maken voor de propaganda van de Nederlandse literatuur in het algemeen.
- het uitnodigen van en het toekennen van subsidies aan actieve vertalers-promotors voor een verblijf in Nederland. Dit ter oriëntatie op de Nederlandse literatuur en ter bevordering van het contact tussen auteurs en uitgevers.
- het maken van propaganda in het buitenland.
- het toekennen van vertaalkostensubsidies aan buitenlandse uitgevers.

Organisatie

De stichting kende een bestuur en een directeur. In de periode 1954-1990 werd het personeelsbestand uitgebreid van 1 naar 8 medewerkers. De directeur adviseerde het bestuur in alle aangelegenheden en onderhield de contacten met uitgevers.

Geldmiddelen

- subsidies van de ministers van Cultuur van Nederland en België.
- erfstellingen, legaten en giften
- overige bijdragen en donaties.

Functioneren en opheffing

Door de snelle groei van de activiteiten in relatie tot de achterblijvende subsidiëring en het gebrek aan vertrouwen tussen Nederland en Vlaanderen ontstonden er al snel problemen op de volgende terreinen:

Financiën.

Subsidiesystematiek:

In de overeengekomen verdeelsleutel, gebaseerd op het inwoneraantal, betaalde Nederland 2/3 en België 1/3 deel van de totale subsidie. Dit had tot gevolg dat, bij elke verhoging van de subsidie, er overeenstemming moest zijn tussen de subsidiegevers.

Het Belgische systeem kende de volgende vertragende factoren:

- drie verschillende organen moesten adviseren waarbij zo'n 15 medeparafen nodig waren.
- 10% van de subsidie werd pas uitbetaald na indiening van de goedgekeurde jaarrekening. Dit was vaak maanden na het verstrijken van het betreffende dienstjaar.
- het kwam incidenteel voor dat er minder werd uitbetaald dan op basis van de 2/3-1/3-verdeelsleutel zou moeten.

In het Nederlandse systeem konden geen reserves gevormd worden, omdat overschotten teruggestort moesten worden naar het ministerie.

Tekorten/overschrijdingen:

- door stijgende uitgaven, onder andere door de groei van activiteiten, ontstonden structurele tekorten.
- de verhouding tussen overhead- en activiteitenkosten was onevenwichtig verdeeld. Dit kwam
- mede door de snelle groei en de daarmee gepaard gaande investeringen in huisvesting en personeel.
- de stichting hield zich niet aan de ambtelijke richtlijnen voor reis- en verblijfskosten. Hierdoor werd dit budget regelmatig overschreden.

Bestuur en directie

- de verhouding tussen bestuur en directeur was niet evenwichtig. Dit kwam door periodieke en tussentijdse bestuursmutaties en de positie van de directeur, de heer H. J. de Wit (directeur van 1964-1991), ten opzichte van het bestuur. De directeur adviseerde het bestuur in alle aangelegenheden en onderhield alle contacten met derden waaronder de uitgevers. Door de lange zittingsperiode van de directeur werd dit effect nog versterkt.
- de status van de waarnemers, namens de ministeries, in het bestuur was onduidelijk omdat hun mandaat niet duidelijk was.
- de relatie met de uitgevers was niet intensief omdat deze zich te weinig betrokken voelden bij het literaire beleid van de stichting.

Organisatie en uitvoering van taken

- door het ontbreken van een (meerjaren)beleids- en activiteitenplan hadden subsidiegevers geen inzicht vooraf in de ontwikkelingen. Via accountantsrapport en jaarrekening werden ze achteraf geconfronteerd met de uiteindelijke resultaten.
- er was gebrek aan efficiency en adequate middelen (huisvesting, personeel en materiaal).
- het personeel raakte gedemotiveerd door de voortdurende financiële problemen en de lage salariering.
- het rendement van de stichting was moeilijk vast te stellen omdat de relatie $\text{input} > \text{output} > \text{overhead}$ onduidelijk is.
- er was geen planmatige en marktgerichte aanpak. Teveel was het criterium of de literaire werken voldoende kwaliteit hadden en te weinig of ze "in de markt" ook goed ontvangen zouden worden.
- de desinteresse van het publiek.

- de onbekendheid van het taalgebied.
- er was een groot gebrek aan goede vertalers.

Verhouding Nederland - België

- er werd, volgens Vlaanderen, te weinig Vlaams werk vertaald en ondergebracht bij buitenlandse uitgevers.
- Vlaanderen ging zelf vertalingen financieren uit het subsidiebudget van de Dienst Verspreiding Letteren in het Buitenland, waardoor er concurrentie ontstond met de Stichting voor Vertalingen.
- er was gebrek aan vertrouwen en een open communicatie waardoor wederzijds wantrouwen ontstond.
- er was sprake van te trage en/of onvoldoende financiële ondersteuning door Vlaanderen.
- de invloed van de Nederlandse directeur op het beleid was te groot.

In de jaren 1979-1990 waren er regelmatig discussies over rapporten waarin voorstellen werden gedaan om de Stichting onder de invloedssfeer van de Nederlandse Taalunie (NTU) te brengen en/of het overhevelen van subsidiestromen naar de NTU, een intergouvernementele organisatie tussen Nederland en België. Ook het saneren van de financieringstekorten kwam aan de orde.

In 1987 werd door het Comité van Ministers (CvM) van de NTU besloten dat de Stichting onder de werkingssfeer van de NTU moest worden gebracht. In de vergadering van het CvM d.d.13-2-1989 werd de overgang van de Stichting naar de NTU opnieuw besproken. De vertegenwoordigers van de Stichting wilden akkoord gaan onder de volgende voorwaarden:

- een zelfstandig rechtspersoon blijven.
- haar eigen beleid kunnen blijven vaststellen.
- garanties voor het handhaven van het bestaande middelenniveau.
- sanering van bestaande tekorten.
- het kunnen indienen van voorstellen voor specifieke projecten.
- garanties voor het voortbestaan als de NTU wordt opgeheven.

In 1990 gaf het CvM aan onder welke voorwaarden de Stichting onder de vlag van de NTU kon worden gebracht. De belangrijkste voorwaarden van het CvM waren:

- de Stichting blijft een zelfstandig rechtspersoon met een eigen bestuur.
- de NTU verstrekt subsidies op basis van een vierjarenbeleidsplan en een jaarlijkse begroting met activiteitenplan.
- deze stukken behoeven de goedkeuring van het CvM.
- via de jaarrekening en het jaarverslag moet vóór 1 april verantwoording worden afgelegd.
- de subsidieverdeelsleutel blijft 2/3 deel voor Nederland en 1/3 deel voor België.
- de standaardrekenenheid en de waarde daarvan wordt de Nederlandse gulden.

Eerst moesten echter de bestaande tekorten gesaneerd worden op basis van de 2/3-1/3-verdeelsleutel. Uiteindelijk ging de Vlaamse cultuurminister Dewael hiermee akkoord, maar verbond daaraan de voorwaarde dat de directeur, de heer de Wit, vervangen moest worden, omdat deze de personificatie was van het gebrek aan vertrouwen in en aan erkenning van de Vlaamse Letterkunde. De minister van WVC, mevrouw Hedy d'Ancona, berichtte dat hier geen sprake van kon zijn i.v.m. de grote verdiensten van de directeur voor de Stichting. Minister Dewael had hierover een andere mening en gaf een overzicht van zijn bezwaren over het gevoerde beleid van de afgelopen jaren met als eindresultaat dat de subsidiëring van Vlaamse zijde per 1-1-1990 werd stopgezet.

Als reactie hierop deelde de minister van WVC in de Letterenbrief d.d. 9 mei 1990 mee dat ze, door het wegvallen van de Vlaamse subsidie, gevoegd bij het bestaande structurele exploitatietekort en het groeiende vermogenstekort, de subsidiëring eveneens moest beëindigen.

Dit betekende het faillissement van de Stichting. Het stichtingsbestuur besloot dan ook op 28 december 1990 tot liquidatie over te gaan. Per 1-1-1991 moesten de activiteiten worden beëindigd.

Archief

Het archief van de Stichting ter bevordering van de vertaling van Nederlands letterkundig werk (1954-1990) is door het NLPVF, bij bestuursbesluit d.d. 14 december 1995, aan het Letterkundig Museum (LM) in Den Haag overgedragen. Bij het NLPVF en het LM is hiervan geen overeenkomst aangetroffen. Nog wel aanwezig bij het NLPVF zijn de vertalingen van Nederlands literair werk, die in opdracht van de Stichting voor Vertalingen zijn gemaakt. Hier wordt sporadisch gebruik van gemaakt.

3.2.2 Stichting Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds (NLPVF)

Vorbereiding oprichting

De allereerste stap voor het leggen van de basis van het NLPVF is genomen bij de totstandkoming van de Nota Letterenbeleid d.d. 14 november 1988 van de minister van WVC, mevrouw Hedy d'Ancona. Hoewel er in deze nota geen concrete voornemens stonden over het vormen van een literair fonds werd op verschillende niveaus, rondom de totstandkoming van deze nota, wel discussie gevoerd over Fondsvorming en besturen op afstand en op hoofdlijnen. De tijd was echter nog niet rijp voor concrete vormgeving en invulling. Dit gebeurde eerst in de hierna genoemde Letterenbrief.

De Nota Letterenbeleid had tot doel de herstructurering en renovatie van het tot dan bestaande letterenbeleid. De redenen voor en de doelen van deze herstructurering en renovatie waren de volgende:

- het letterenbeleid was een aanbodbeleid en geen afnamebeleid waarbij zoveel mogelijk marktconform gewerkt wordt. Het boek heeft tenslotte een culturele en een commerciële functie.
- de noodzaak om daarom de distributie en afname te stimuleren.
- de noodzaak om het Nederlandse Letterenbeleid in het buitenland te promoten door uitwisseling, manifestaties en presentatie.
- het mede daarom versterken van de vertaalfunctie.
- het leveren van een bijdrage door de literatuur aan de toenemende informatiemaatschappij.
- het stroomlijnen van procedures en subsidieaanvragen.
- de toenemende behoefte vanuit de politiek om op hoofdlijnen te sturen.

De Nota Letterenbeleid werd verder uitgewerkt in de Letterenbrief d.d. 9 mei 1990.

In deze brief werden de volgende beleidsniveaus en doelen genoemd:

- leesbeleid, te stimuleren door middel van het bevorderen van de leescultuur
- generiek letterenbeleid, te stimuleren door middel van het bevorderen van aanbod, distributie en afname van het boek in het algemeen in commerciële zin. Ook het literaire boek maakt deel uit van deze markt.
- specifiek letterenbeleid, te stimuleren door middel van het bevorderen van de productie, distributie en afname van literaire uitgaven.

Het bestaande generieke letterenbeleid beperkte zich tot dan vrijwel alleen tot de aanbodzijde, met name het bevorderen van de totstandkoming van manuscripten. Het beleid van het Fonds voor de Letteren (FvdL), opgericht 28 juli 1965, is dan ook voornamelijk gericht op het scheppen van voorwaarden in materiële zin, waardoor auteurs hun werk kunnen doen. Dit Fonds verstrekt hiertoe werkbeurzen, stipendia, honoraria en toelagen aan auteurs. Alleen blijft de uitgeverkant – productie en distributie – buiten beschouwing.

Om deze hiaten in het letterenbeleid op te vullen ging de minister over tot de oprichting van het NLPVF. Hiertoe werd de minister van WVC gemachtigd bij Besluit “Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds” d.d. 4 september 1991. Dit besluit is gebaseerd op de Fondsenwet Scheppende Kunsten van 21 mei 1981.

Het besluit vermeldt ook de voorwaarden waaronder de minister van WVC tot oprichting mag overgaan. De meeste van deze bepalingen zijn ook opgenomen in de statuten van het NLPVF. Het betreft met name de doelstellingen, de bestuurssamenstelling, het toekennen van subsidies en het opstellen en ter goedkeuring indienen van beleids- en activiteitenplannen en jaarstukken. Deze onderdelen zijn hierna verder uitgewerkt in aparte rubrieken.

De gewijzigde beleidsinzichten hadden tot direct gevolg dat de budgetten aanzienlijk verhoogd werden.

De Letterenbrief noemde de aandacht voor het letterenbeleid in internationaal perspectief als één van de belangrijkste speerpunten van het op te richten NLPVF in de eerste jaren. In de jaren 1991-1993 werd dan ook extra budget beschikbaar gesteld voor de vertaling van Nederlands werk in een buitenlandse taal en verbetering van de positie van vertalers. Het stimuleringsproject “Duits taalgebied” zorgde ervoor dat het Duitse taalgebied, voor 3 à 4 jaar, de meeste aandacht en middelen kreeg. Dit mede i.v.m. de Frankfurter Buchmesse 1993 waarop Nederland themaland was. Het bovenstaande resulteerde uiteindelijk in de oprichting van het NLPVF.

Opzet en vormgeving

Al enkele jaren was er vanuit de politiek behoefte om bepaalde beleidsvelden/-taken op afstand van de ministeries te plaatsen en alleen op hoofdlijnen te sturen. De detaillering en uitvoering van het beleid werd in handen gegeven van zogenoemde zelfstandige bestuursorganen (zbo's). De hoofdlijnen van het beleid werden door de betrokken ministers vastgesteld via Cultuurnota's met een looptijd van vier jaar. Op basis van deze Cultuurnota's ontvingen deze zbo's budgetten voor de uitvoering van hun taken, nadat ze hiervoor een meerjarenbeleidsplan hadden ingediend. Dit plan moest door de minister goedgekeurd worden.

Bovengenoemde constructie wordt wel de Fondsconstructie genoemd. Met name voor de terreinen Kunst en Cultuur werd deze constructie toegepast. Het idee om de afzonderlijke departementale subsidiestromen te vervangen door een Fondsconstructie dateert al van 1987. In oktober van dat jaar vroeg de toenmalige minister van WVC, de heer Brinkman, hierover advies aan de KNUB. In een nota van februari 1989 adviseerde de KNUB over te gaan tot de instelling van een Stichting Productiefonds voor de Nederlandse Literatuur.

Belangrijke argumenten hiervoor waren:

- de tijdrovende procedures bij de bestaande subsidieprocedures en –systematiek.
- het niet of weinig aansluiten van deze instrumenten bij de normale productiegang in de uitgeverij.

De procedure onder het ministeriële systeem was zeer omslachtig en duurde daarom minimaal een half jaar. De eindafrekening met de slotcalculatie van een subsidietoekenning volgde eerst na vijf jaar!

De nieuwe lijn auteur / uitgever > Adviescommissie > bestuur betekende een aanzienlijke verbetering en had tot gevolg dat de aanvragen om subsidie veel sneller afgehandeld konden worden en de beoordeling transparanter werd.

Aan het NLPVF werd het subsidiebeleid van de minister van WVC overgedragen t.a.v. de volgende producten:

- letterkundige boekuitgaven
- literaire tijdschriften
- geïllustreerde kinder- en jeugdliteratuur
- vertalingen van Nederlands- en Friestalige literatuur (fictie, non-fictie, poëzie en kinder- en jeugdliteratuur)

Op basis van het beleidsplan stelde het bestuur van het NLPVF jaarlijks een activiteitenplan vast met bijbehorende begroting van inkomsten en uitgaven waarin alle activiteiten met bijbehorende budgetten worden beschreven. Deze stukken moesten door de minister goedgekeurd worden.

Uiteindelijk werd eerst de Interim Stichting NLPVF opgericht. Aangenomen mag worden dat deze de functie had van kwartiermaker. Een jaar later werd de definitieve Stichting opgericht.

Statuten

De statuten van de Interim Stichting zijn gepasseerd op 27 december 1990. De statuten van de definitieve Stichting zijn gepasseerd op 9 december 1991. Bij akte d.d. 28 augustus 1997 zijn de gewijzigde statuten gepasseerd. In 2003 zijn de statuten ook gewijzigd en volledig opnieuw vastgesteld. De akte hiervan werd gepasseerd op 5 mei 2003.

De stichting is opgericht voor onbepaalde tijd en is gevestigd te Amsterdam.

Doelstellingen.

In de statuten van 2003 zijn de doelstellingen als volgt omschreven:

- het bevorderen van de productie en de vertaling van kwalitatief hoogstaande, oorspronkelijk Nederlands- en Friestalige, literaire werken met inbegrip van kinder- en jeugdliteratuur.
- het bevorderen van de vertaling in het Nederlands en het Fries van literaire werken uit moeilijk toegankelijke talen, indien dit voor de verscheidenheid van het literaire aanbod in Nederland van bijzonder belang wordt geacht.

De realisatie van deze doelstellingen vindt plaats door middel van:

- het toekennen van subsidies en andere middelen ten behoeve van:
  - het steunen van Nederlands- en Friestalige werken.
  - het organiseren van activiteiten in het Vertalershuis.
  - het bevorderen van de uitzending naar het buitenland van Nederlands- en Friestalige schrijvers.
  - het steunen van en deelnemen aan manifestaties, gericht op de verspreiding van de Nederlands- en Friestalige literatuur in binnen- en buitenland.
  - het vervullen van de functie van informatie- en documentatiepunt inzake de Nederlands- en Friestalige literatuur – met name in vertaling -, mede t.b.v. het buitenland.
  - het bevorderen van het onderwijs ter verbetering van de vertaalkunde.

Beleidsplan

Het beleidsplan vermeldt de volgende vier hoofdfuncties:

- het toekennen van subsidies.
- het verzamelen en verstrekken van informatie.
- het organiseren van promotionele activiteiten.
- het stimuleren van vertalingen van Nederlands en Fries literair werk in andere talen en het professionaliseren en verbeteren van de kwaliteit van het vertaalwerk in al zijn vormen.

Deze hoofdfuncties strekken zich uit over binnen- en buitenland en over uitgevers, auteurs en vertalers.

Organisatie

Het NLPVF kent de volgende organen:

- het bestuur
- de adviescommissies

Het bestuur

Dit bestaat uit zeven leden. Zij worden benoemd, geschorst en ontslagen door de minister van OCW.

De samenstelling van het bestuur is als volgt:

- drie bestuursleden, onder wie de voorzitter, worden, gehoord de Raad voor Cultuur (RvC), zonder voordracht benoemd.
- vier bestuursleden worden benoemd op enkelvoudige voordracht van:
  - de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde (MNL).
  - de Vereniging van Letterkundigen/Vakbond van Schrijvers.
  - de Groep Algemene Uitgevers van het NUB.
  - de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren van de NTU.

De belangrijkste taken van het bestuur zijn:

- het stimuleren van een goed literair klimaat door het organiseren van en deelnemen in activiteiten, promoties en manifestaties op literair terrein.
- het vaststellen van een Huishoudelijk Reglement met bijbehorende subsidieregelingen.
- het instellen van adviescommissies.
- het benoemen van leden van adviescommissies en onafhankelijke externe adviseurs c.q. deskundigen.
- het verlenen van subsidies en bijdragen aan auteurs, uitgevers en vertalers, gehoord de daartoe ingestelde adviescommissies of de geraadpleegde externe adviseurs c.q. externe deskundigen, en met inachtneming van het door het bestuur vastgestelde Huishoudelijk Reglement inclusief de daarbij behorende subsidieregelingen.

Fondsbureau en directeur

Het Fondsbureau voert de dagelijkse werkzaamheden uit onder leiding van de directeur.

De taken van het Fondsbureau zijn:

- de beleidsvoorbereiding en het beheer van Personeel, Financiën, Informatie en Automatisering, met name:
  - het opstellen van het meerjarenbeleidsplan.
  - het opstellen van de (meerjaren)begroting.
  - het opstellen van de jaarrekening.
  - het opstellen van het jaarverslag.
- de voorbereiding en verslaglegging van de bestuursvergaderingen.
- de voortgangsbewaking van de daarvoor in aanmerking komende werkzaamheden.

De directeur wordt door het bestuur benoemd, geschorst en ontslagen. De overige personeelsleden door de directie. De eerste directeur was de heer Frank Ligtvoet (1991-1996), de volgende directeuren waren Rudi Wester (1996-2003) en Henk Pröpper (sinds 2003).

Adviescommissies

Diverse commissies hebben tot taak het bestuur te adviseren over de ingediende subsidieaanvragen. In het Huishoudelijk Reglement is bepaald dat het bestuur besluit over de samenstelling van de commissies en over de benoeming van de commissieleden.

Huishoudelijk Reglement / Subsidieregelingen

Op grond van artikel 10 van de statuten heeft het bestuur, in de vergadering van 18 juni 1997, een Huishoudelijk Reglement met bijbehorende subsidieregelingen vastgesteld. De subsidieregelingen zijn als bijlagen bij het Reglement opgenomen en bevatten de procedures en de criteria waaraan aanvragen om een subsidie of een bijdrage worden getoetst.

Het Huishoudelijk Reglement wordt door het bestuur ter goedkeuring voorgelegd aan de minister van OCW.

Binnenland

Voor de regeling productiesubsidies ‘binnenland’ komen in aanmerking:

- Letterkundige boekuitgaven.
Dit kan oudere literatuur (primaire teksten, verzameld werk) of contemporaine literatuur (Nederlands- en Friestalige poëzie- en essaybundels) zijn en/of uitgaven met een literair-historisch karakter. Hieronder vallen ook uitgaven in de Deltareeks.
- Deltareeks.
De Deltareeks is een serie nieuwe leesedities van klassieke werken uit de Nederlandse literatuur, bestemd voor lezers met een brede literaire belangstelling, die kennis willen nemen van de literaire erfenis van Nederland en Vlaanderen vanaf de Middeleeuwen tot en met het midden van de twintigste eeuw. De reeks verschijnt onder auspiciën van de Stichting Nederlandse Literaire Klassieken (SNLK).
In het manifest dat door het gezamenlijk Boekenvak werd opgesteld: ‘De uitkijkpost van de literatuur’ (2006) werd een pleidooi gehouden voor een ‘deltaplan literatuuronderwijs’ waarin een belangrijke rol weggelegd is voor het ontsluiten van de klassieke literaire teksten voor het onderwijs.
Met het bestuur van de SNLK en het Huygens Instituut werd gewerkt aan een plan om het literaire erfgoed voor een breder publiek, alsmede het onderwijs, beschikbaar te maken, d.w.z. een modernisering van de Deltareeks. Dit plan, dat aansluit op de aanbevelingen van de commissie Van Oostrom, zal in de loop van 2007 worden gepresenteerd.
- Friese literatuur
Behalve voor Nederlandstalige literatuur zet het NLPVF zich ook in voor de bevordering van de productie van Friestalige literaire werken. Het NLPVF vervult hiermee een belangrijke rol bij de instandhouding van het Fries als levende taal en waarborgt de verschijning van kwalitatief hoogwaardige Friestalige literaire werken.
- Gebarentaal

De totstandkoming van cultuuruitingen in de Nederlandse gebarentaal wordt vanaf 2001 tot de reguliere taak van het NLPVF gerekend.

- Nederlandstalige en Friese literaire tijdschriften

De subsidieregeling voor literaire tijdschriften voorziet in een productiesubsidie (een bijdrage ter dekking van het exploitatietekort) en een regeling voor additionele honoraria. Het NLPVF wordt door een speciaal hiervoor ingestelde commissie geadviseerd.

In 2007 zal in samenwerking met het Vlaams Fonds voor de Letteren en de Taalunie een website worden gelanceerd ter promotie van de Nederlandse en Vlaamse literaire tijdschriften.

- Geïllustreerde kinder- en jeugdliteratuur

Voor geïllustreerde kinder- en jeugdliteratuur die zich door een bijzondere kwaliteit van tekst en beeld onderscheidt van het reguliere aanbod stelt het NLPVF in samenwerking met de Mondriaan Stichting een subsidiebijdrage in de productiekosten beschikbaar.

Interculturele letteren

Het intercultureel letterenbeleid omvat de volgende regelingen:

- Subsidieregeling letterkundige uitgaven van voornamelijk niet in het Nederlands schrijvende auteurs.

- Subsidieregeling letterkundige uitgaven van kwalitatief hoogwaardige literaire geschiedschrijvingen of bloemlezingen uit niet-westerse culturen

- Subsidieregeling (internationale) literaire activiteiten, bestemd voor Nederlandse en buitenlandse professionele literaire organisaties die in Nederland woonachtige schrijvers met een niet-westerse achtergrond een podium en publiek willen bieden en hen tevens wensen te promoten.

- Writer-In-Residence in Nederland

Met het Fonds voor de Letteren is in Amsterdam een tweetal plekken gecreëerd waar buitenlandse schrijvers gedurende enige tijd kunnen verblijven. Dit is noodzakelijk, wil Nederland zich internationaal blijven onderscheiden als een vrijhaven.

Het NLPVF hoopt dat het in 2006 opgezette Kosmopolis/Huis voor de Culturele Dialoog op dit interculturele vlak een belangrijke rol gaat vervullen: een geschaafd land kan niet ademen zonder internationale belangstelling en gerichtheid. En cultureel burgerschap kan niet in isolatie worden bevorderd.

Buitenland

Het succes van de Frankfurter Buchmesse 1993 kan gezien worden als de internationale doorbraak van het NLPVF. Nederland was na een zware lobby "Schwerpunkt" voor deze Buchmesse, met als thema "Weltoffen". Dit om het open, gastvrije en internationale karakter van de Nederlandse literatuur aan te geven. Voor de organisatie werd de Stichting Frankfurter Buchmesse (SFB)'93 opgericht. De SFB was een onafhankelijke Nederlands-Vlaamse stichting, die nauw verbonden was met het NLPVF, kantoor hield bij het NLPVF en personeel betrof van het NLPVF. Beiden hadden dezelfde bestuursvoorzitter, dr. A. Pais.

De stichting had tot taak om de Nederlandse literatuur te promoten en zich te manifesteren in het buitenland met als doel het bevorderen van de presentatie, productie en distributie van de Nederlandse literatuur.

Het geweldige succes van de Frankfurter Buchmesse uitte zich onder andere in de meer dan 130 Duitse vertalingen van Nederlandstalige literatuur, die dat jaar verschenen. Andere grote manifestaties

georganiseerd door het NLPVF en de SFB, zoals in Barcelona (Liber 1995), Göteborg (1997), London (1999), Tokyo (2000), Bologna (2001), Parijs (2003) en Berlijn (2004) hebben geleid tot een versterking van het vertaalbeleid en daarmee tot verdere uitbreiding van de Nederlandse literatuur in het buitenland. De SFB 1993 werd op 1 december 2004 opgeheven en de taken werden geïntegreerd in het NLPVF.

Vanaf 2005 richtte het NLPVF haar aandacht op China, India, de Arabische wereld en Zuid-Amerika en Berlijn, Londen (2007) en New York (2007).

In aansluiting op bovengenoemde successen werden en worden, ter verdere ontsluiting van de internationale markten, onder andere de volgende initiatieven ontplooid en instrumenten ontwikkeld:

- het subsidiëren van Nederlandse literatuur in vertaling
- het zoeken en bewerken van nieuwe markten d.m.v. schrijversontmoetingen en deelname aan beurzen en manifestaties.
- het uitgeven van brochures als de “10 Books from Holland and Flanders”, de Quality Non-fiction en de Children’s Books from Holland, met actuele ontwikkelingen op literair gebied.
- het uitnodigen van buitenlandse critici voorafgaand aan manifestaties.
- het leggen van contacten met buitenlandse uitgevers o.a. via het Internationaal Bezoekersprogramma.
- het organiseren en stimuleren van het Gastschrijversprogramma Writers-inResidence waarbij Nederlandse auteurs college geven op universiteiten van landen waar vertaalde boeken van hen zijn uitgegeven.
- het organiseren en stimuleren van het Schrijversprogramma Buitenland waarbij Nederlandse auteurs optreden in het buitenland merendeels ter ondersteuning van de publicatie van vertaald werk. Voor manifestaties in het buitenland kiest het NLPVF meer en meer een thematische invulling en een internationale setting, bevredigend voor publiek én auteurs.
- het maken van promotiedossiers van auteurs en titels.

Vertaalbeleid en Vertalershuis

Een bijzondere plek in het vertaalbeleid van het NLPVF vervult het Vertalershuis.

Het doel van het Vertalershuis is om vertalers uit het buitenland naar Amsterdam uit te nodigen en zo in contact te brengen met de betrokken auteurs en met collega-vertalers. Hierbij is het Vertalershuis het concentratiepunt om informatie uit te wisselen en te werken aan vertalingen. Alleen door het verder aanscherpen van de professionaliteit en de kwaliteit is het mogelijk om de Nederlandse literatuur succesvol te laten zijn in de internationale markt.

De voorbereiding van de oprichting was grotendeels het initiatief van vertaalster Nelleke van Maaren, tevens bestuurslid van de VvL. Bij haar afscheid vroeg zij het VvL-bestuur om steun bij de realisering van een Vertalershuis. Het bestuur ondersteunde dit van harte en het ministerie van WVC gaf een bijdrage in de startkosten. Tegelijk met de oprichting van de Stichting Vertalershuis, op 31 januari 1992, vond de officiële opening van het eerste Vertalershuis aan de Anthonie van Dijkstraat te Amsterdam plaats.

Samenwerking met het NLPVF kreeg al snel vorm door het benoemen tot secretaris van de adjunct-directeur van het NLPVF, mevrouw Rudi Wester, de parttime aanstelling van een medewerkster van het NLPVF tot begeleidster van de vertalers en de uitvoering van administratie en andere beheerszaken door het NLPVF.

In 1995 ontving het NLPVF Hfl. 1.000.000,- van de Staatssecretaris van OCW, de heer A. Nuis, ten behoeve van het verbeteren van de kwaliteit van vertalingen van Nederlandse literatuur. In overleg met de Stichting werd bij de minister een voorstel ingediend om het bedrag te bestemmen voor de

uitbreiding van het Vertalershuis, zodat meerdere vertalers en auteurs er tegelijkertijd zouden kunnen verblijven. De minister verbond hieraan de voorwaarden dat alleen vertalers in het huis mochten verblijven en dat de Stichting Vertalershuis moest worden opgeheven en geïntegreerd in het NLPVF. Hiermee werd akkoord gegaan, waardoor de Stichting Vertalershuis per 1 januari 1996 werd opgeheven.

Het “miljoen van Nuis” was niet alleen bestemd voor een groter Vertalershuis, maar was ook bedoeld ter verbetering van de kwaliteit van vertalingen van Nederlandse literatuur. Door het ondersteunen van vertalers bij het leggen van contacten, het doen van bronnenonderzoek en het assisteren bij problemen met de Nederlandse tekst zou dit gerealiseerd kunnen worden. Met dit doel worden ook jaarlijks vertaalworkshops en Literaire Vertaaldagen georganiseerd waar vertalers uit binnen- en buitenland bijeenkomen om ervaringen uit te wisselen.

Het nieuwe en uitgebreide Vertalershuis werd gehuisvest in het pand Van Breestraat 19 te Amsterdam. De opening vond plaats op 27 mei 1997.

De geldmiddelen voor het Vertalershuis bestaan uit:

- subsidie van het Ministerie van OCW
- subsidie van de Europese Commissie sinds 1994.

Doordat zich allerlei nieuwe markten aandienen, elk met eigen mechanismen en principes, stijgt de vraag naar kwalitatief hoogstaande vertalers. Een gedegen opleiding literair vertalen van en naar het Nederlands bestaat niet en het beroep staat ten onrechte niet in hoog aanzien. In de meeste landen verdienen vertalers nog minder dan in Nederland en toch behoren de vertalers tot de belangrijkste culturele bemiddelaars die er zijn. Vandaar dat het gezamenlijke boekenvak er in het manifest ‘De uitkijkpost van de literatuur’ een punt van maakte dat er nog meer oog en aandacht moet komen voor de positie van de vertalers en de mogelijkheden voor jonge mensen om dit mooie vak te gaan uitoefenen. Met het Fonds voor de Letteren en de Taalunie zal het NLPVF in 2007 met voorstellen komen om een doorgaande leerlijn voor (toekomstige) vertalers te ontwerpen.

Vertalersprijzen

Ter promotie en stimulering van het nationale en internationale letterenklimaat zijn diverse prijzen ingesteld die periodiek worden toegekend door het NLPVF in samenwerking met het VFL. Hiertoe worden manifestaties georganiseerd die met veel publiciteit zijn omgeven. De advisering omtrent de toekenning ervan is in handen van deskundigen. Er is dus geen algemeen reglement voor, wel een procedure.

De volgende prijzen zijn ingesteld:

- Financiering met het VFL:
  - Vondel Translation Prize. Prijs voor de beste Engelse vertaling van een Nederlandstalig boek.
  - Else Otten Übersetzerpreis. Prijs voor de beste Duitse vertaling van een Nederlandstalig boek.
  - Prix des Phares du Nord. Prijs voor de beste Franse vertaling van een Nederlandstalig boek.
- Legaat:
  - The Brockway Prize. Prijs voor het totale oeuvre van een vertaler van Nederlandstalige poëzie.
- NLPVF Vertalersprijs. Prijs voor een buitenlandse vertaler die zich verdienstelijk heeft gemaakt als wegbereider voor de Nederlandse literatuur in eigen land.

Verhouding minister van OCW en het NLPVF

De minister heeft door middel van de Cultuurnota-procedure zeggenschap over het beleid en het instrumentarium van het NLPVF. In de Cultuurnota van de minister wordt voor een periode van vier jaar het beleid en de financiering daarvan vastgelegd. Aan de hand van deze Cultuurnota wordt een beleidsplan ingediend en op basis van dit plan wordt vervolgens subsidie toegekend.

Verder heeft de rol van de minister vooral betrekking op het benoemen en ontslaan van bestuursleden, het goedkeuren van regelingen en de eventuele ontbinding van de stichting. De minister bemoeit zich niet met beslissingen inzake de individuele subsidietoekenningen door het NLPVF.

Verhouding NLPVF t.o.v. derden / Samenwerkingsvormen

Vanzelfsprekend kan het NLPVF alleen werken in nauwe en goede samenwerking met vele personen en instellingen in het culturele veld. Zo zijn daar allereerst de Nederlandse schrijvers, de vertalers en de binnen- en buitenlandse uitgevers. Daarnaast is er goed overleg, vaak over concrete projecten of beleidsvoornemens, met de volgende instellingen: Fonds voor de Letteren, Vlaams Fonds voor de Letteren, SSS (Schrijver School Samenleving), de CPNB, Stichting Lezen, de Vereniging van Schrijvers en Vertalers, SLAA (Stichting Literaire Activiteiten Amsterdam), de LUG (Literaire Uitgevers Groep), de Nederlandse Taalunie, het Steunpunt Literair Vertalen, de Raad voor Cultuur, Tresoar, de Provincie Fryslân, het Huygens Instituut, Het Huis van de Dialoog, Poetry International, Crossing Border, Winternachten, Perdu, Maison Descartes, het Goethe Instituut, Huis Marseille, Felix Meritis, De Rode Hoed, Het Beschrijf (Vlaanderen), het Vlaams-Nederlands Huis te Brussel, het Instituut Néerlandais, het Nederlands Instituut Petersburg, het Genootschap van Nederlandstalige Misdadauteurs, de LPA (Literaire Podia Amsterdam), boekhandel Atheaneum, de Universiteiten van Utrecht, Leiden en Amsterdam, de andere kunstenfondsen (onder meer via het Fondsenoverleg), de SICA, Amsterdam Vluchtstad, het CEEBP (Fund for Central and East European Book Projects), TIN (Theater Instituut Nederland), De Mondriaan Stichting, het Prins Bernhard Cultuurfonds, neerlandici extra muros in diverse buitenland, RECIT (Europese Vertalershuizen) en andere partners.

Fusie

In verschillende fasen is er vaak op initiatief van het Fonds voor de Letteren gesproken over de mogelijkheid de Letterenfondsen samen te voegen. In 2004 deed het Bureau Berenschot onderzoek naar die mogelijkheid. Haar conclusie luidde dat er financieel geen winst te behalen viel met een fusie en ook anderszins zou samenvoeging niet perse winst of meerwaarde opleveren. De Raad voor Cultuur en OCW ondersteunden die opvatting. De staatssecretaris besluit op 11 februari 2005 de fusie niet door te zetten.

Bronnen: - archief NLPVF + rechtsvoorganger.

- afstudeerscriptie “De deconfiture van de Vertalingenfonds” d.d.19 juni 1997 van Ch.A.M. Ronteltap in het kader van zijn studie doctoraal Bedrijfskunde aan de Erasmus Universiteit
- Fondsenwet Scheppende Kunsten (Stb.1981, nr.355).
- Nota “Letterenbeleid 1988” van de minister van WVC (Kamerstuk 20928, nr.1)
- Letterenbrief d.d.9-5-1990 van de minister van WVC (Kamerstuk 20928, nr.4)
- Besluit Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds (Stb.1991, nr.501).
- Wet op het Specifiek Cultuurbeleid (Stb.1993, nr.193)
- Statuten, reglementen, beleids- en activiteitenplannen, jaarverslagen, overeenkomsten e.d.
- RIO nr. 160, “Vrijheid van meningsuiting, gereguleerd gegarandeerd”, een institutioneel onderzoek naar het handelen van overheidsorganen op het beleidsterrein “Media, Letteren en Bibliotheken” (MLB) 1945-1999.
- SD beleidsterrein “MLB” 1945-1999.
- RIO nr. 71, “Volgens de regelen der kunst”, een institutioneel onderzoek naar het handelen van overheidsorganen op het beleidsterrein “Kunsten, 1965-1999”.

4. SELECTIEDOELSTELLING

De doelstelling bij de selectie van overheids- en semi-overheidsarchieven is dat de belangrijkste bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Met het beschreven te bewaren materiaal moet het mogelijk zijn om een reconstructie te maken van de hoofdlijnen van het handelen van de actoren op het terrein van de letteren. Middels dit SD is dit mogelijk gemaakt.

5. SELECTIECRITERIA

Om de selectiedoelstelling te bereiken zijn de handelingen in dit BSD gewaardeerd met gebruikmaking van de, in het kader van de PIVOT-methode, ontwikkelde en in 1997 door het Convent van Rijksarchivarissen vastgestelde selectiecriteria B 1 t/m B 6.

B= handelingen die gewaardeerd zijn met **Bewaren**.

V= handelingen die gewaardeerd zijn met **Vernietigen**.

In onderstaand overzicht zijn deze selectiecriteria vermeld:

Selectiecriteria

Handelingen die gewaardeerd worden met B(ewaren)

Algemeen selectie criterium

Toelichting

1. Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen

Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.

2. Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen

Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieruit worden niet per se consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.

3. Handelingen die betrekking hebben verantwoordings van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren

Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.

4. Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen

Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.

5. Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt

Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.

6. Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten

Bijvoorbeeld in het geval de ministeriele verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Ingevolge art. 5 onder e, van het AB 1995 kan de neerslag van bepaalde, als te vernietigen gewaardeerde handelingen betreffende personen en/of gebeurtenissen van bijzonder cultureel of maatschappelijk belang, van vernietiging worden uitgezonderd.

6. LEESWIJZER HANDELINGEN

Hieronder is een leeswijzer opgenomen welke duidelijk maakt, welke informatie in een handelingenblok te vinden is. In dit BSD is dat met het onderstaande voorbeeld duidelijk gemaakt.

(X): Dit is het volgnummer van de handeling.

Handeling Dit is een complex van activiteiten die een actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid.

In de praktijk komt een handeling meestal overeen met een procedure of een werkproces.

Bijvoorbeeld:

Het uitvoeren van voorlichtingsactiviteiten op het beleidsterrein selectie van archiefbescheiden

Periode Hier staat het tijdvak vermeld gedurende welke jaren de handeling is verricht. Wanneer er geen eindjaar staat vermeld wordt de handeling nog steeds uitgevoerd.

Grondslag Dit is de wettelijke basis op grond waarvan de actor de handeling verricht.

Vermeld worden:

- de naam (citeertitel) van de wet, de Algemene Maatregel van Bestuur, het Koninklijk Besluit of de ministeriële regeling;
- het betreffende artikel en lid daarvan;
- de vindplaats of bron
- wijzigingen in de grondslag en het vervallen hiervan.

Bijvoorbeeld:

Reclasseringsregeling 1947, art. 9, lid 2 (Stb. 1947, H 423), Reclasseringsregeling 1970, art. 8, lid, lid 3 (Stb. 1969, 598), gewijzigd 1978 (Stb. 1978, 254), vervallen in 1986 (Stb. 1986, 1)

NB: Met vindplaats wordt de vermelding in het staatsblad of staatscourant bedoeld. Het verdient de voorkeur de vindplaats van de grondslag op te nemen in het handelingenblok. Een andere mogelijkheid is de vindplaats in het overzicht van wet- en regelgeving te vermelden. Duidelijk moet zijn op welke versie van een wet- of regeling een handeling gebaseerd is.

Wanneer er geen wettelijke grondslag voor een handeling bestaat, kan de bron worden genoemd waarin de betreffende handeling staat vermeld.

Product Hier achter staat het product vermeld waarin de handeling resulteert of zou moeten resulteren.

Opsommingen geven een indicatie van de producten en zijn niet altijd uitputtend. Vaak wordt volstaan met een algemeen omschreven eindproduct.

Opmerking Deze aanvullende informatie wordt slechts vermeld wanneer (een onderdeel van) het handelingenblok toelichting behoeft.

Waardering Waardering van de handeling in B (bewaren) of V (vernietigen).

Indien vernietigen, dan vermelding van de vernietigingstermijn.

Indien bewaren, dan vermelding van het gehanteerde selectiecriteria.

Eventueel een nadere toelichting op de waardering.

7. VASTSTELLING VAN HET BSD

Op 18 maart 2009 is het ontwerp-BSD door het bestuur van het NLPVF aan de Staatssecretaris van OCW aangeboden, waarna deze het ter advisering heeft ingediend bij de Raad voor Cultuur (RvC). Van het gevoerde driehoeksoverleg over de waarderingen van de handelingen is een verslag gemaakt, dat tegelijk met het BSD naar de RvC is verstuurd. Vanaf 1-4-2009 lag de selectielijst gedurende zes weken ter publieke inzage bij de registratiebalie van de studiezaal en op de website van het Nationaal Archief evenals op de website van het ministerie van OCW, hetgeen was aangekondigd in de Staatscourant en in het Archievenblad.

Op 7 mei 2009 bracht de RvC advies uit (bca-2009.05250/2) wat aanleiding heeft gegeven tot de volgende wijzigingen in de ontwerp-selectielijst:

Handeling 21 : het benoemen van leden van adviescommissies
Waardering : V 70 jaar
Is geworden : V 10 jaar na beëindigen lidmaatschap

Handeling 22 : het benoemen van adviseurs
Waardering : V 70 jaar
Is geworden : V 10 jaar na beëindigen lidmaatschap

Daarop werd het BSD op 20 mei 2009 door de Algemene Rijksarchivaris, namens de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap [C/S&A/09/857], vastgesteld. Het bijbehorende vaststellingsbeschikking is gepubliceerd in Staatscourant (...).

9. ACTORENOVERZICHT

N.B.: Dit overzicht is chronologisch ingedeeld op (voormalig) zorgdrager en vervolgens op de actoren die onder elke zorgdrager vallen.

Naam:	Ingesteld:	Opgeheven:
Interim Stichting NLPVF	27-12-1990	09-12-1991
Stichting NLPVF	09-12-1991	
Adviescommissies	<i>18-6-1997</i>	

10. SELECTIELIJST

10.1 Stichting Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds

1991-

Hieronder is tevens begrepen de Interim Stichting NLPVF. Deze stichting was de kwartiermaker voor de definitieve stichting.

Van deze stichting is geen apart archief gevormd. Dit is vermengd met het archief van de definitieve stichting.

De handelingen van beide stichtingen zijn vrijwel identiek. Daarom zijn van de Interim Stichting geen handelingen opgenomen.

Actor: Bestuur

Organisatie en beleid:

Nr.001

Handeling : het wijzigen van de statuten
Periode : 1990-
Grondslag : Besluit NLPVF, art. 4 (Stb.1991, nr.501)

Statuten 9 december 1991, art. 11
Product : statuten
Waardering : B 4
N.B.: bij de oprichting zijn de statuten vastgesteld door de minister

Nr.002
Handeling : het aangaan van samenwerkingsverbanden en fusies
Periode : 1990-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 2 en art. 5 lid 3
Product : Akte, regeling, convenant, overeenkomst of contract
Waardering : B 4

Nr.003
Handeling : het ontbinden van het Fonds
Periode : 1990-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 12 lid 1
Product : besluit
Waardering : B 4
N.B.: op grond van art. 12 lid 4 kan de stichting ook worden ontbonden door de minister nadat het bestuur van het NLPVF en de Raad voor Cultuur zijn gehoord.

Nr.004
Handeling : het (mede) voorbereiden, vaststellen en evalueren van het letterenbeleid
N.b.: zie ook de doelstellingen op bldz. 10.
Periode : 1990-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 2 en art. 5, lid 3
Product : regelingen, rapporten, nota's, vergaderverslagen
Waardering : B 1

Nr.005
Handeling : het ontwikkelen, stimuleren en vaststellen van beleid t.b.v. het meer betrekken van niet-westerse auteurs – o.a. allochtonen - bij de productie van literaire uitgaven
Periode : 1998-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 2 en art.5, lid 3
Huishoudelijk Reglement 18 juni 1997
Subsidieregeling voor uitgaven van vooralsnog niet in het Nederlands schrijvende auteurs 18 juni 1997
Produkt : regelingen, rapporten, nota's
Waardering : B1

Nr.006
Handeling : het periodiek toetsen en evalueren van het beleid, de werkwijze en de bereikte resultaten aan de door het NLPVF beoogde doeleinden
Periode : 1990-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 6 lid 5
Product : rapporten, nota's, jaarrekeningen en jaarverslagen
Waardering : B 2

Nr.007
Handeling : het vaststellen van het beleidsplan en het indienen bij de minister ter goedkeuring.
Periode : 1990-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 6 lid 2
Product : beleidsplan
Waardering : B 1

Nr.008
Handeling : het vaststellen van het activiteitenplan met begroting en het indienen bij de minister.
Periode : 1990-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 6 lid 1
Product : activiteitenplan en begroting
Waardering : B 5

Nr.009
Handeling : het vaststellen van de jaarrekening en het indienen bij de minister ter verantwoording van het gevoerde financiële beleid
Periode : 1990-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 6 lid 3
Product : jaarrekening
Waardering : B 1

Nr.010
Handeling : het vaststellen van het jaarverslag en het indienen bij de minister ter verantwoording van het gevoerde algemene beleid
Periode : 1990-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 6 lid 4
Product : jaarverslag
Waardering : B 3

Nr.011
Handeling : het aangaan en afsluiten van overeenkomsten met organisaties en instellingen ter bevordering van het nationale en internationale letterenbeleid
Periode : 1990-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 5 lid 3
Product : overeenkomst
Waardering : B 5

Procedures en regelgeving:

nr.012
Handeling : het vaststellen en wijzigen van regelingen en reglementen
Periode : 1990-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 2 lid 1 en art. 5 lid 3
Product : regeling, reglement

Waardering : B 5

Nr.013

Handeling : het vaststellen en wijzigen van het Huishoudelijk Reglement met bijbehorende Subsidieregelingen

Periode : 1990-

Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 10

Product : Huishoudelijk reglement

Waardering : B 5

N.B.: - het Huishoudelijk reglement bevat onder andere:

- de hoofdlijnen van de werkwijze, de procedures en de criteria die het bestuur hanteert bij het beslissen op aanvragen om subsidie.
- de categorieën subsidieregelingen.
- instelling en bevoegdheden van adviescommissies.

Taakuitvoering:

Nr.014

Handeling : het beslissen op aanvragen om subsidie

Periode : 1990-

Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 5 lid 1 en 2
Huishoudelijk reglement 1997, art. 2 en 3
Subsidieregelingen 1997-

Product : beschikking

Waardering : V 7 jaar na beschikking

Nr.015

Handeling : het beslissen op bezwaarschriften ingediend n.a.v. de beschikkingen op de aanvragen om subsidie

Periode : 1990-

Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 7
Huishoudelijk Reglement 1997, art. 30 en 31

Product : beschikking

Waardering : V 7 jaar na beschikking

Nr.016

Handeling : het beslissen op beroepschriften, ingediend n.a.v. de beschikkingen op bezwaarschriften, n.a.v. uitspraken van de Raad van State of de rechtbank, gedaan in beroepschriftenprocedures

Periode : 1990-

Grondslag : Huishoudelijk Reglement 1997, art. 32
uitspraak Raad van State of rechtbank

Product : beschikking

Waardering : V 7 jaar na beschikking

Nr.017

Handeling : het toekennen van prijzen, onderscheidingen, waarderingen e.d.
Periode : 1990-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 2 lid 1 en 2 en art.5 lid 3
Product : besluit
Waardering : B 5

Nr.018

Handeling : het deelnemen in of het vertegenwoordigen van het NLPVF in besturen van nationale en internationale organisaties
Periode : 1990-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 2 lid 1 en 2 en art.5 lid 3
Product : besluit
Waardering : B 5

Nr.019

Handeling : het instellen, reglementeren, en analyseren van het functioneren en de taken van adviescommissies
Periode : 1990-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 5, lid 4
Huishoudelijk Reglement 1997, art. 15 t/m 21
Product : besluit
Waardering : B 4

Nr.020

Handeling : het deelnemen aan of (mede) organiseren van literaire manifestaties in binnen- en buitenland.
Periode : 1990-
Grondslag :
Product : Correspondentie, promotiemateriaal
Waardering : Eindproduct promotiemateriaal B 5 / overige neerslag V 7 jaar

Benoeming van leden van adviescommissies en adviseurs

Nr.021

Handeling : het benoemen van leden van adviescommissies
Periode : 1990-
Grondslag : Huishoudelijk Reglement 1997, art. 15, 16, 17c en f, en 18a
Product : besluit
Waardering : V. 10 jaar na beëindiging lidmaatschap

Nr.022

Handeling : het benoemen van adviseurs
Periode : 1990-
Grondslag : Statuten 9 december 1991, art. 5, lid 4
Huishoudelijk Reglement, art. 16
Product : besluit
Waardering : V. 10 jaar na beëindiging lidmaatschap

Actor: Adviescommissies

Nr.023

Handeling : het adviseren van het bestuur over de aanvragen om een financiële bijdrage voor literaire uitgaven

Periode : 1997-

Statuten, art. 5 lid 4

Grondslag : Huishoudelijk Reglement 1997, art. 15

Product : advies

Waardering : **V 7 jaar na beschikking**